

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Monitorowanie realizacji podstawy programowej w przedszkolu i szkole podstawowej (I etap)

Monitoring jest czymś w rodzaju „systemu wczesnego ostrzegania”, ponieważ pomaga gromadzić dane z dużą częstotliwością.

Elsner, Knafel

Przedstawione w prezentacji i materiałach szkoleniowych oraz wypracowane w trakcie szkolenia rozwiązania organizacyjne, narzędzia i dokumenty mają charakter wyłącznie przykładowy. Zakres i obszar monitorowania, jego organizacja i sposób dokumentowania ustalane są w Państwach przedszkolu i szkole, zgodnie ze znaną Państwu ich specyfiką i rozpoznanymi potrzebami.

Tematy modułów

Moduł I Integracja grupy. Kompetencje nauczyciela i dyrektora szkoły/przedszkola. Wymagania państwa wobec polskiej szkoły/przedszkola. Podstawa programowa jako fundamentalny dokument w procesie edukacyjny.

Moduł II Programy nauczania. Projektowanie pracy dydaktycznej. Obszary i narzędzia monitorowania realizacji podstawy programowej.

Moduł III Organizacja procesu monitorowania w szkole/przedszkolu. Narzędzia TIK w procesie monitorowania. Monitorowanie jako element podnoszenia jakości pracy szkoły/ przedszkola.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Moduł I – Sesja I

Dlaczego tu jesteśmy, jakie są nasze cele, jak będziemy pracować?

ZWYKŁA SZKOŁA kojarzy się z pociągami – widmo. Nieznany kierunek podróży, nieznane reguły kontroli, ludzie obcy sobie – jak przypadkowi podróżni w przedziale. Pociąg gdzieś nas wiezie, ale nie mamy żadnej gwarancji, że we właściwym kierunku. Za to jedno jest pewne: na pewno będą sprawdzane bilety i w razie ich braku sypną się kary...

M. Taraszkiewicz, Jak uczyć jeszcze lepiej!

Cele I sesji

Uczestnik szkolenia:

- integruje się z grupą
 - określa i akceptuje zasady współpracy w grupie
 - analizuje cele szkolenia
 - określa swoje potrzeby i oczekiwania
 - wskazuje kompetencje nauczyciela i dyrektora szkoły wpływające na jakość na pracy szkoły
 - dokonuje autorefleksji w zakresie swoich kompetencji
-

-
1. Poznajemy się
 2. Ustalamy zasady współpracy
 3. Określamy cele

Cele szkolenia

Uczestnik szkolenia:

- *Potrafi wskazać akty prawne określające konieczność monitorowania podstawy programowej.*
- *Analizuje wymagania państwa dla szkół/przedszkoli i wyjaśnia jak wykorzystać je do podniesienia jakości swojej pracy i pracy szkoły/przedszkola.*
- *Potrafi dokonać analizy zapisów podstawy programowej dla przedszkola, I i II etapu edukacyjnego.*
- *Potrafi określić obszary monitorowania podstawy programowej w przedszkolu i na I etapie edukacyjnym.*
- *Potrafi tworzyć narzędzia do monitorowania podstawy programowej z uwzględnieniem TIK.*
- *Określa rolę dyrektora i nauczycieli w organizacji procesu monitorowania.*
- *Potrafi zaprojektować monitorowane realizacji podstawy programowej.*
- *Proponuje możliwości wykorzystania wniosków z monitorowania do podniesienia jakości pracy w szkole/przedszkolu.*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Kompetencje

Jakie kompetencje powinien posiadać nauczyciel?

Jakie kompetencje powinien posiadać dyrektor?

1. Kompetencje merytoryczne (rzeczowe)
2. Kompetencje psychologiczno-pedagogiczne
3. Kompetencje diagnostyczne, związane z poznawaniem uczniów i ich środowiska
4. Kompetencje w dziedzinie planowania i projektowania
5. Kompetencje dydaktyczno-metodyczne
6. Kompetencje komunikacyjne
7. Kompetencje medialne i techniczne
8. Kompetencje związane z kontrolą i oceną osiągnięć uczniów oraz jakościowym diagnozowaniem pracy szkoły
9. Kompetencje dotyczące projektowania i oceny programów oraz podręczników szkolnych
10. Kompetencje autoedukacyjne, związane z rozwojem zawodowym
11. Kompetencje współpracy
12. Kompetencje kreatywne

Podsumowanie I sesji

Uczestnik szkolenia:

- integruje się z grupą
 - określa i akceptuje zasady współpracy w grupie
 - analizuje cele szkolenia
 - określa swoje potrzeby i oczekiwania
 - wskazuje kompetencje nauczyciela i dyrektora szkoły wpływające na jakość na pracy szkoły
 - dokonuje autorefleksji w zakresie swoich kompetencji
-

Moduł I – Sesja II

Dlaczego należy monitorować podstawę programową?

Cele II sesji

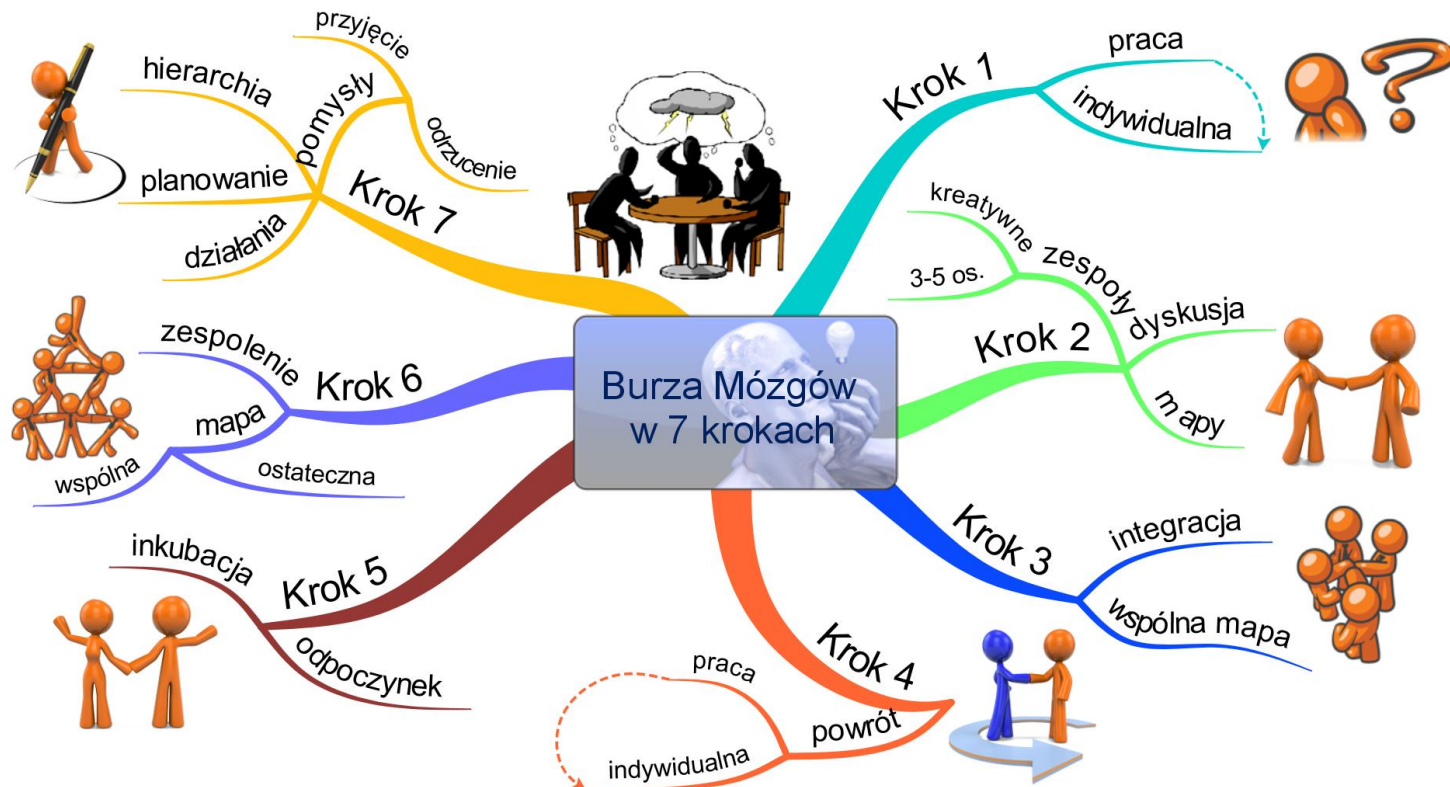
Uczestnik szkolenia:

- definiuje pojęcia kluczowe: **monitorowanie, ewaluacja, kontrola**
- wskazuje zagadnienia związane z monitorowaniem realizacji podstawy programowej w kontekście rozporządzenia o nadzorze
- potrafi określić zadania dyrektora i nauczycieli przedszkola, szkoły w zakresie obowiązku monitorowania realizacji podstawy programowej w świetle rozporządzenia o nadzorze pedagogicznym
- potrafi określić działania realizowane w szkole, przedszkolu, które umożliwiają realizację wymagań *Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.*

Mapa myśli

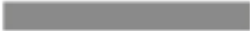
MONITOROWANIE EWALUACJA KONTROLA WSPOMAGANIE

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 maja 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru z dnia 7 października 2009 r. (Dz. U. Nr 168, poz. 1324)

KONTROLA

To działania organu sprawującego nadzór pedagogiczny lub dyrektora szkoły, prowadzone w szkole lub placówce w celu oceny stanu przestrzegania przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek.

Przedmiotem kontroli jest określenie adekwatności stanu rzeczywistego ze stanem prawnym.

Kontrola ma także za zadanie wyłapanie uchybień.

Rezultatem kontroli jest przekazanie wyników i zaleceń.

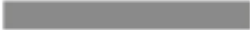

EWALUACJA

To badanie oceniające jakość prowadzonych w szkole lub placówce działań w celu wykorzystania jej wyników do doskonalenia jakości pracy szkoły. **Ewaluacja zewnętrzna** to ewaluacja przeprowadzana przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny. **Ewaluacji wewnętrznej** przeprowadzana jest przez dyrektora szkoły. **Ewaluacja to:**

- Proces zbierania istotnych informacji.
- Ocena zebranych informacji w oparciu o przyjęte kryteria.
- Refleksja nad jakością prowadzonych działań.
- Poszukiwanie przyczyn sukcesów i porażek.
- Poszukiwanie sposobów doskonalenia prowadzonych działań

MONITOROWANIE

To działania prowadzone w szkole lub placówce obejmujące zbieranie i analizę informacji o działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki,

Monitorowanie to stałe, cykliczne badanie i wnioskowanie na podstawie zbieranych przez lata informacji tymi samymi narzędziami według ustalonych procedur. Dobre monitorowanie zakłada również wykorzystanie zgromadzonych informacji w celu bieżącej modyfikacji obserwowanych procesów poprzez usuwanie niepożądanych zjawisk natychmiast po ich stwierdzeniu.

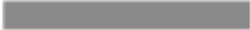
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WSPOMAGANIE

To działania mające na celu inspirowanie i intensyfikowanie w szkołach i placówkach procesów służących poprawie i doskonaleniu ich pracy, ukierunkowanych na rozwój uczniów

ZADANIA DYREKTORA W ZAKRESIE REALIZACJA PODSTAWY PROGRAMOWEJ

1.Opracowanie szkolnego planu nauczania

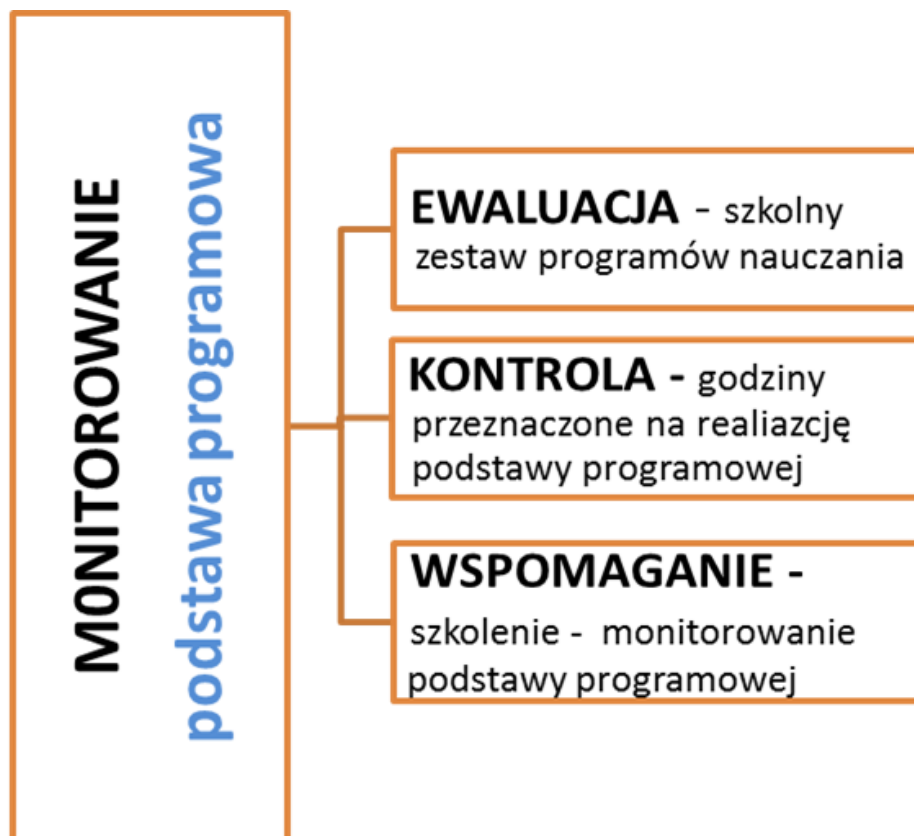
2.Dopuszczenie do użytku szkolnych programów nauczania

3.Kontrola planu dydaktycznego/rozkładu materiału/planu wynikowego

4.Kontrola przebiegu procesu dydaktycznego

5.Kontrola procesu sprawdzania osiągnięć uczniów

Cykl projektowania nadzoru nad podstawa programową

Ewaluacja

PRZEDMIOT EWALUACJI	
Szkolny zestaw programów nauczania	
Ewaluacja formatywna (kształtująca)	Ewaluacja sumująca
CEL EWALUACJI	
• uzyskanie informacji nt. szkolnego zestawu programów nauczania w szkole • ewentualna modyfikacja programów nauczania • korygowanie przebiegu procesu dydaktycznego	• uzyskanie informacji nt. szkolnego zestawu programów nauczania w szkole • podjęcie decyzji o wyborach programów w przyszłym roku szkolnym
KRYTERIA EWALUACJI	
Zgodność z podstawą programową Użyteczność w realizacji podstawy programowej Adekwatność do możliwości	Zgodność z podstawą programową Użyteczność w realizacji podstawy programowej Efektywność w zakresie osiągania zaplanowanych efektów

Kontrola

Uwarunkowania prawne regulujące działalność dydaktyczną szkoły	Dokumenty wewnętrzne wpływające na jakość pracy dydaktycznej (podlegające kontroli)
<i>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 lutego 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych</i>	- Szkolny plan nauczania - Dzienniki lekcyjne
<i>Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw</i>	- Szkolny zestaw programów nauczania - Plan dydaktyczny nauczyciela - Dzienniki lekcyjne
<i>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół,</i>	- Szkolny zestaw programów nauczania - Plan dydaktyczny nauczyciela - Dzienniki lekcyjne

Kontrola

Przykładowe pytania do rozmowy z nauczycielem

- Czy wszystkie wymagania szczegółowe zostały uwzględnione w planie dydaktycznym?
- Czy wszystkie umiejętności określone w wymaganiach ogólnych zostały uwzględnione w planie dydaktycznym?
- Czy umiejętności określone w wymaganiach ogólnych są kształcone rytmicznie, podczas całego etapu edukacyjnego?
- Czy zaplanowano kształcenie umiejętności ponadprzedmiotowych? Na których etapach procesu dydaktycznego?
- Na które umiejętności ponadprzedmiotowe nauczyciel kładzie szczególny nacisk?

Wspomaganie

I wariant

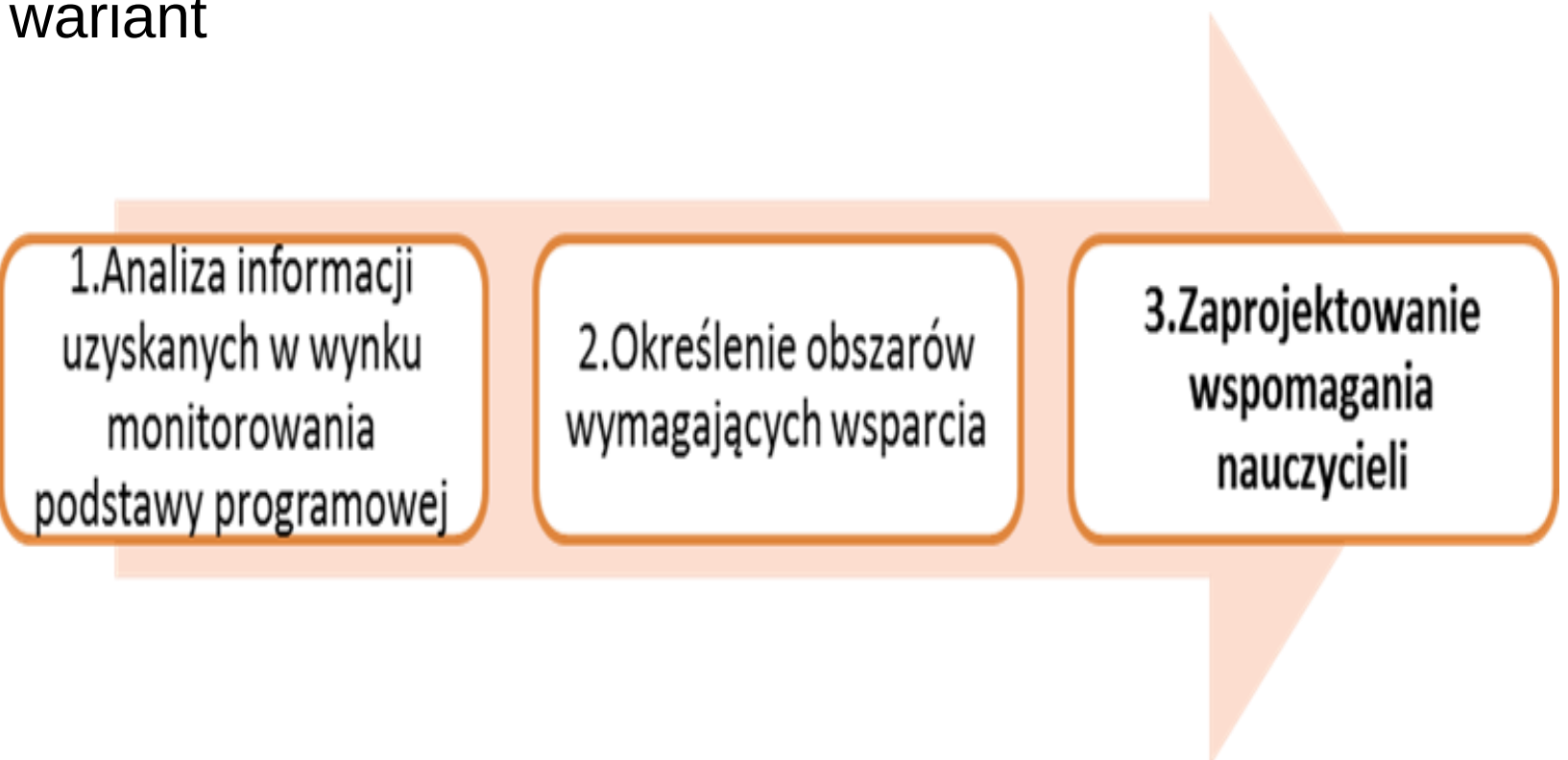
1. Diagnoza potrzeb
nauczycieli w zakresie
realizacji podstawy
programowej

2. Określenie obszarów
wymagających wsparcia

3. Zaprojektowanie
doskonalenia nauczycieli

Wspomaganie

II wariant

1. Analiza informacji
uzyskanych w wyniku
monitorowania
podstawy programowej

2. Określenie obszarów
wymagających wsparcia

3. Zaprojektowanie
wspomagania
nauczycieli

Wspomaganie – Obserwacja zajęć

Propozycje przykładowej problematyki obserwacji:

- Stopień wykorzystania podstawy programowej poprzedniego etapu edukacyjnego w diagnozie wstępnej i w planowaniu pracy (w klasie pierwszej),
 - Kształcenie wybranych umiejętności ponadprzedmiotowych w nauczaniu przedmiotowym,
 - Realizacja wybranych zadań szkoły w nauczaniu przedmiotowym,
 - Rytmiczność kształcenia umiejętności określonych w wymaganiach ogólnych danego przedmiotu,
 - Realizacja zalecanych warunków i sposobów wynikających z podstawy programowej,
 - Wpływ stosowanych rozwiązań metodycznych na kształcenie umiejętności określonych w wymaganiach ogólnych,
 - Umiejętności i treści wynikające z podstawy programowej i stopień ich realizacji na lekcjach
-

Wymagania wobec przedszkoli

Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie D	Charakterystyka wymagania na poziomie B
Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej	Podstawa programowa wychowania przedszkolnego jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W przedszkolu monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.	Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci przyczyniają się do rozwijania ich umiejętności i zainteresowań. Modyfikowane w przedszkolu programy wychowania przedszkolnego uwzględniają wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci oraz rozwój ich zainteresowań.

Wymagania wobec szkół i placówek

Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie D	Charakterystyka wymagania na poziomie B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej	W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.	Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych. Uczniowie odnoszą sukces na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy.

Co mieści się w wymaganiu?

- *Odnoszenie się w codziennej pracy z uczniami do elementów podstawy programowej i ujmowanie w tym procesie zadań szkoły, celów ogólnych, umiejętności i wiedzy przedmiotowej, zalecanych warunków i sposobów realizacji jako wyznaczników organizacyjnych.*
- *Monitorowanie realizacji podstawy w perspektywie każdego ucznia.*
- *Prowadzenie przez nauczycieli spójnego procesu uczenia się i uwypuklanie spójności obecnej w podstawie.*
- *Współpraca nauczycieli i uczniów w procesie uczenia się.*
- *Budowanie u uczniów odpowiedzialności w procesie uczenia się.*
- *Konstruktywizm – znajomość podstawy programowej poprzednich i następnych etapów kształcenia i nabudowywanie na istniejących już fundamentach wiedzy i umiejętności.*
- *Szukanie powiązań pomiędzy przedmiotami, interdyscyplinarność.*
- *Odpowiedzialność zespołu nauczycieli uczących w szkole za realizację całości podstawy.*

Wymagania państwa

(zasada „złotych kręgów” S. Sinka)

- 1. Dlaczego? lub Po co?** takie wymaganie.
- 2. Co?** Co takiego powinny robić szkoły/przedszkola, aby tak opisane wymagania osiągnąć?
- 3. Jak?** Jak powinni działać nauczyciele, aby przybliżyć podejmowane w szkole działania do określonej w wymaganiu istoty, by sprostać wyzwaniom?
Jakie powinni posiadać kompetencje?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Technika odwróconego celu

Odwrócenie problemu i poszukanie antyrozwiązań

Dyrektor i nauczyciele nie monitorują realizacji podstawy programowej.

Podsumowanie II sesji

Uczestnik szkolenia:

- definiuje pojęcia kluczowe: **monitorowanie, ewaluacja, kontrola**
- wskazuje zagadnienia związane z monitorowaniem realizacji podstawy programowej w kontekście rozporządzenia o nadzorze
- potrafi określić zadania dyrektora i nauczycieli przedszkola, szkoły w zakresie obowiązku monitorowania realizacji podstawy programowej w świetle rozporządzenia o nadzorze pedagogicznym
- potrafi określić działania realizowane w szkole, przedszkolu, które umożliwiają realizację wymagań *Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Moduł I – Sesja III

JAK CZYTAĆ PODSTAWĘ PROGRAMOWĄ?

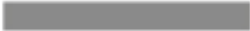

Cele III sesji

Uczestnik szkolenia:

- wyjaśnia rolę i znaczenie podstawy programowej w planowaniu procesów edukacyjnych i określa strukturę jej podstawy programowej
- wskazuje umiejętności ponadprzedmiotowe, zadania szkoły, warunki i sposoby realizacji podstawy programowej w I etapie edukacyjnym
- wskazuje cele kształcenia oraz warunki i sposoby realizacji podstawy programowej w przedszkolu
- definiuje pojęcia: wymagania ogólne i wymagania szczegółowe, cele główne i cele operacyjne
- wymienia jakie umiejętności kształcone są na poprzednim i kolejnym etapie edukacyjnym.
- wyjaśnia linearny charakter podstawy programowej.

Podstawa prawna

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. poz.803)

- Załącznik nr 1 do rozporządzenia;
 - Załącznik nr 2 do rozporządzenia
-

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 maja 2014 r.
zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania
przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
(Dz.U. poz.803) Załącznik nr 1 do rozporządzenia**

Zmiany w zakresie wychowania przedszkolnego

- W zakresie wychowania przedszkolnego zmianą mają na celu wprowadzenie obowiązkowej, bezpłatnej nauki języka obcego do przedszkoli w ramach nowego obszaru „Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym”. Dyrektor przedszkola może zdecydować i jego realizacji już od 1 września 2014 r. W stosunku do dzieci 5-letnich obowiązek w tym zakresie od 1 września 2015 r., a od 1 września 2017 r. w stosunku do wszystkich dzieci korzystających wychowania przedszkolnego.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 maja 2014 r.
zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania
przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
(Dz.U. poz.803) Załącznik nr 1 do rozporządzenia**

Zmiany w zakresie wychowania przedszkolnego

- Do podstawy programowej wychowania przedszkolnego dodano również obszar „Przygotowanie do posługiwania się językiem mniejszości narodowej lub etnicznej lub językiem regionalnym dzieci należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym
- Ponadto od 1 września 2014 r. podstawa programowa wychowania przedszkolnego realizowana będzie również w ośrodkach umożliwiających dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 maja 2014 r.
zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania
przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
(Dz.U. poz.803) Załącznik nr 1 do rozporządzenia**

Zalecenia dotyczące organizacji nauczania:

- Dyrektor, wybierając język obcy, do którego posługiwania się będą przygotowywane dzieci, powinien brać pod uwagę to, jaki język obcy nowożytny jest nauczany w szkołach podstawowych na terenie gminy
- Realizację programu wychowania przedszkolnego uwzględniającego podstawę programową wychowania przedszkolnego powierza się jednemu lub dwóm nauczycielom, z tym że prowadzenie zajęć lub części zajęć z zakresu kształtowania sprawności fizycznej dzieci, wychowania przez sztukę oraz **przygotowania dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym** można powierzyć innym nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje.

Wymagania w zakresie kwalifikacji nauczycieli przedszkoli są takie same jak w stosunku do nauczycieli klas I - III

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. poz.803) Załącznik nr 2 do rozporządzenia

Zmiany w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej

Treści programowe

- Rezygnacja z wyodrębnienia wykazu wiadomości i umiejętności, które powinien posiadać uczeń kończący klasę I szkoły podstawowej .
- Rezygnacja z treści programowych związanych z kształtowaniem umiejętności korzystania z podręczników, zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. poz.803) Załącznik nr 2 do rozporządzenia

Zmiany w zakresie organizacji procesu edukacyjnego

Zalecane warunki i sposoby realizacji

- Dostosowanie metod nauczania, środków dydaktycznych, tempa realizacji treści nauczania oraz czasu trwania poszczególnych zajęć edukacyjnych do możliwości dzieci
- Odejście od systemu 45-minutowych lekcji (z zachowaniem ustalonego z dyrektorem szkoły tygodniowego i dziennego czasu pracy danego oddziału);
- Dostosowanie prac domowych do możliwości ucznia na podstawie informacji, ile czasu zajmuje uczniowi odrobienie tzw. prac domowych (współpraca nauczyciela z rodzicami);
- Stworzenie dzieciom korzystającym z zajęć świetlicowych możliwości i warunków do odrabiania prac domowych.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 maja 2014
r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania
przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
(Dz.U. poz.803) Załącznik nr 2 do rozporządzenia**

Zmiany w zakresie organizacji procesu edukacyjnego

Zalecane warunki i sposoby realizacji

- Ograniczenie w klasie I pisania i rysowania do około jednej trzeciej czasu przeznaczanego na edukację matematyczną (klasach II i III czas ten może być stopniowo wydłużany; nie powinien jednak w całości wypełniać czasu przeznaczanego na edukację matematyczną)
- Rozwijanie wiedzy przyrodniczej głównie z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania oraz różnych, dostępnych źródeł informacji oraz w oparciu o obserwacje, badania i dziecięce eksperymentowanie przede wszystkim w naturalnym środowisku poza szkołą
- Prowadzenie zajęć komputerowych rozumianych dosłownie jako zajęcia z komputerami. Nie rezygnowanie z metod nauczania zakładających prezentowanie poprzez zabawę i w sposób prosty działania urządzeń komputerowych bez ich wykorzystania; zabawy logiczne, mogące być wstępem do nauki programowania

Podstawa programowa

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego zawiera 4 części:

- komentarze
- część wstępną, w której określono cele wychowania przedszkolnego
- treści kształcenia w zakresie 16 obszarów edukacyjnych
- zalecane warunki i sposoby realizacji

Podstawa programowa

Podstawa programowa kształcenia ogólnego zawiera 4 części:

- komentarze
- część wstępną dotyczącą całej szkoły, w której określono cele kształcenia ogólnego, umiejętności kluczowe, zadania szkoły
- treści nauczania w zakresie 11 edukacji na koniec I etapu edukacyjnego
- zalecane warunki i sposoby realizacji

TREŚCI KSZTAŁCENIA

- WYMAGANIA OGÓLNE

TREŚCI NAUCZANIA

- WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

- CEL OGÓLNY W PLANIE DYDAKTYCZNYM

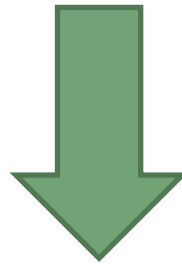
CELE OPERACYJNE

- UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW

Cele kształcenia

(wymagania ogólne)

to zamierzone **właściwości** uczniów wyrażające się opanowaniem przez nich określonych czynności z zakresu postaw, wiadomości i umiejętności

Treści nauczania

(wymagania szczegółowe)

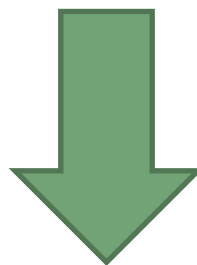

oczekiwane nie później niż na koniec
etapu edukacyjnego

USZCZEGÓŁOWIONE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Cele ogólne

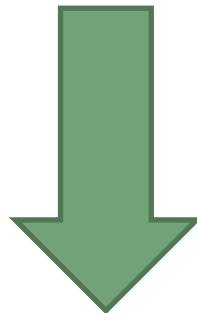
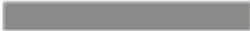

wskazują kierunek dążenia, ale nie określają dokładnie,
co ma być osiągnięte.

Adresatem na ogół staje się nauczyciel.

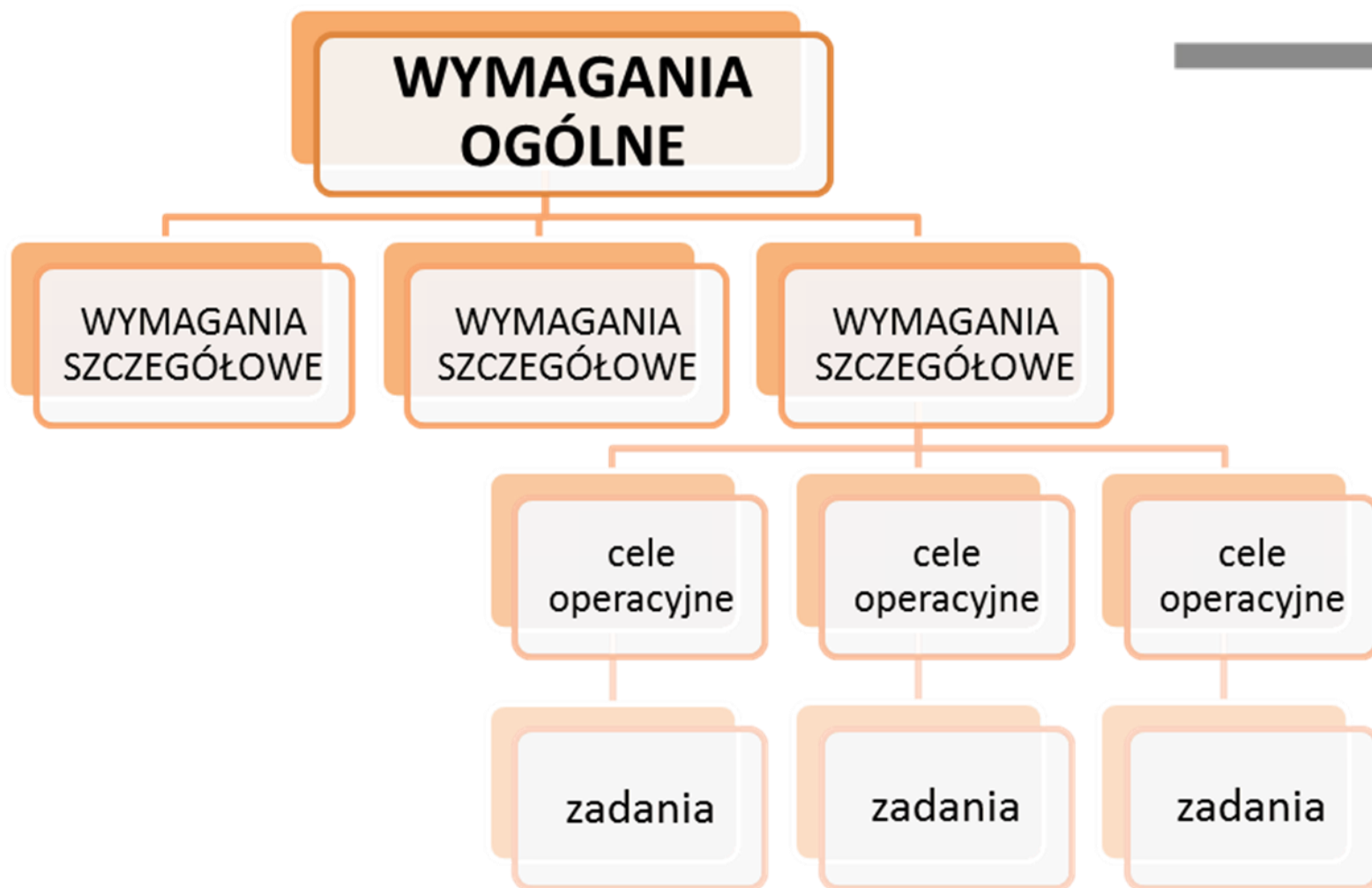
Cele operacyjne

to opis wyników jakie mają być uzyskane,
to umiejętności uczniów, przedstawione jako opisy
ich zachowań

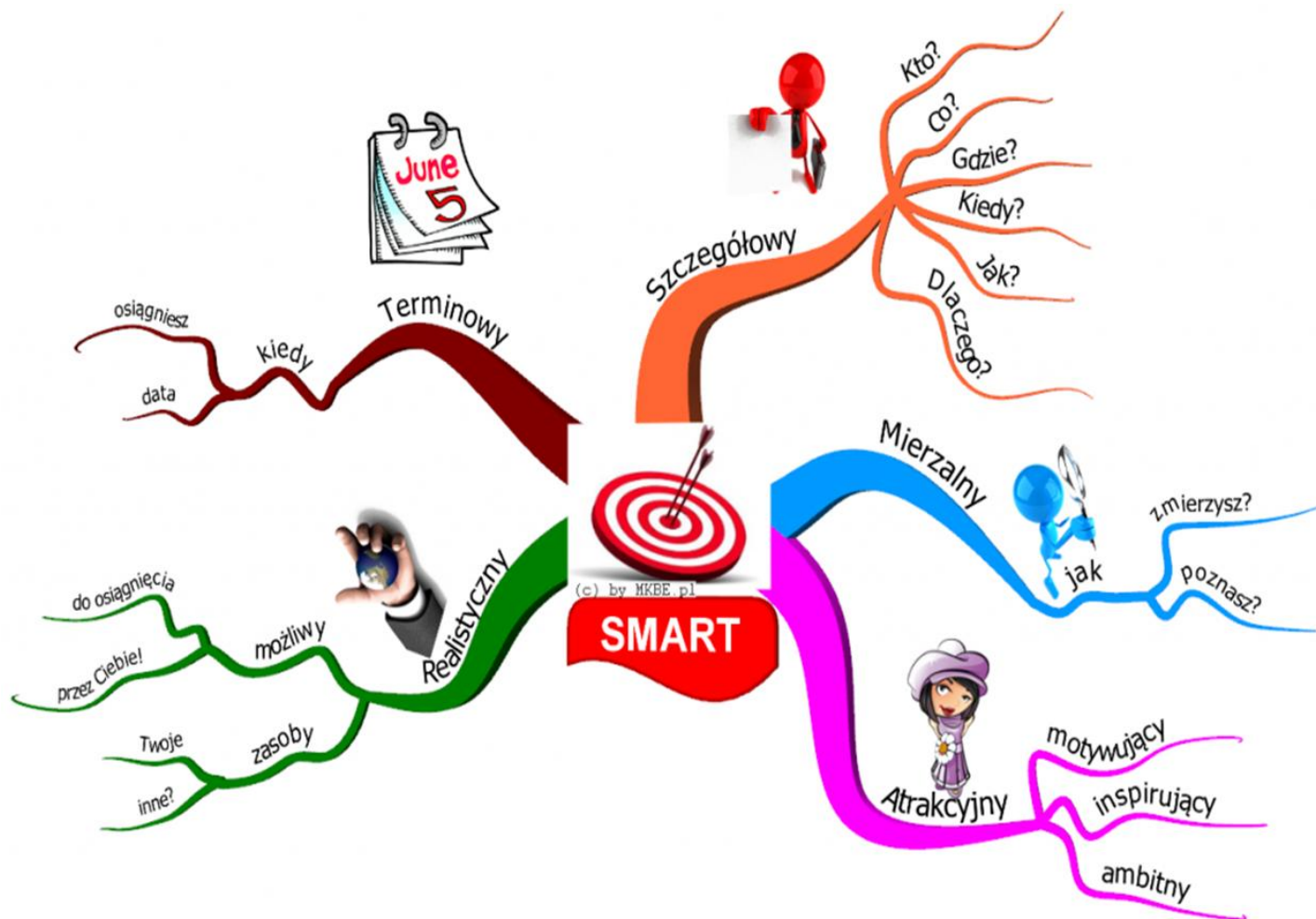
(Co uczeń robi? Rysuje, oblicza, przypasowuje, dobiera...)

CEL

Taksonomia celów nauczania według B. Niemierki

I poziom wiadomości	A Zapamiętanie wiadomości (najłatwiejszy poziom)
	B Zrozumienie wiadomości
II poziom umiejętności	C Stosowanie wiadomości w typowych sytuacjach
	D Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Kategoria	Określenie wieloznaczne	Określenie konkretne Czasowniki operacyjne
A	Wiedzieć	Nazwać, Zdefiniować Wymienić elementy Zidentyfikować Wyliczyć
B	Rozumieć	Opisać Wyjaśnić Zilustrować Streścić Rozróżnić
C	Kształtować (typowe sytuacje)	Kształtować Rozwiązać Zastosować Porównać Sklasyfikować Narysować Zmierzyć Wybrać sposób rozwiązanie Wykreślić (dobrać wykres do danych) Zaprojektować Scharakteryzować
D	Kształtować (sytuacje problemowe)	Dowieść Przewidzieć Zanalizować Wykryć Ocenić Wnioskować Zaplanować Zaproponować

Taksonomia B. S. Blooma - sfera poznawcza

I. Wiedza (wiadomości) – znajomość faktów, terminologii, znaków konwencjonalnych, klasyfikacji, pojęć ogólnych, teorii, zasad, praw

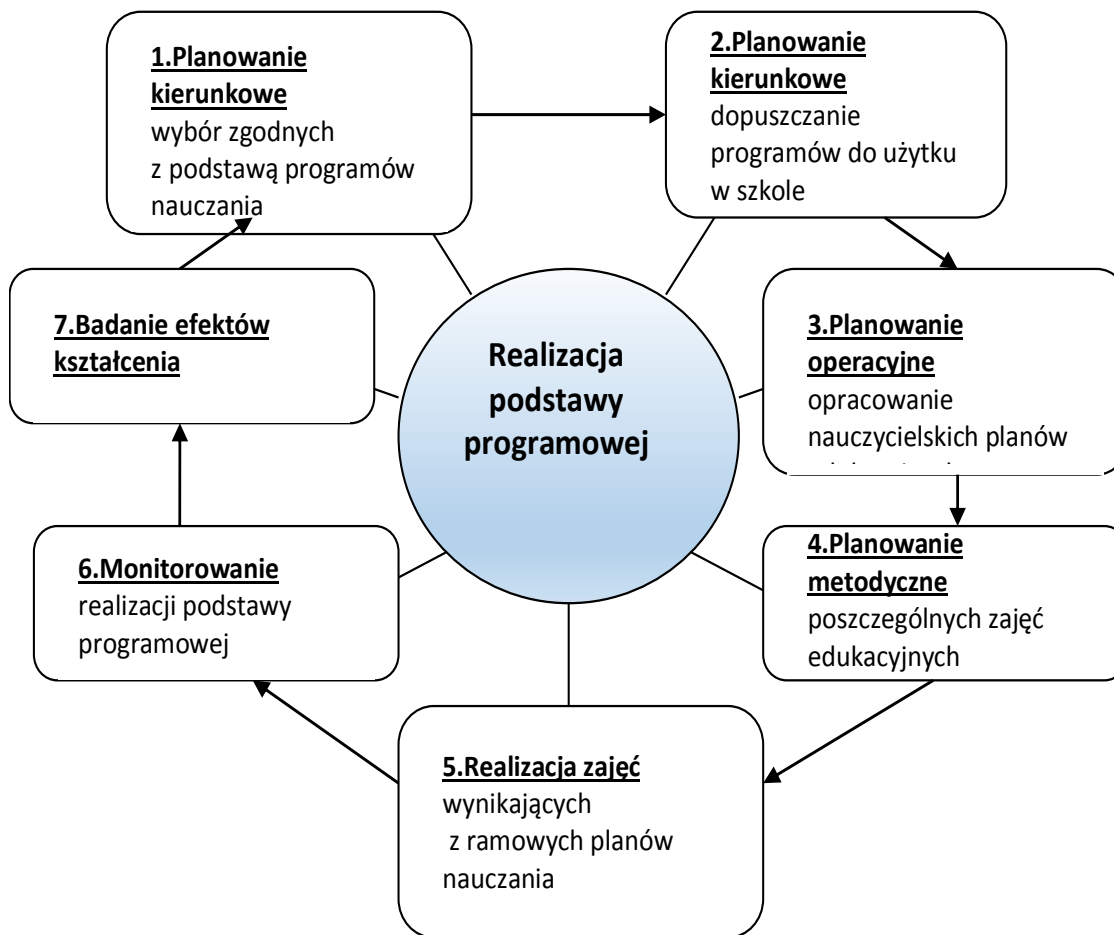
II. Rozumienie – transfer, interpretacja, ekstrapolacja – wnioskowanie o całej grupie na podstawie wyników badań dotyczących tylko części.

III. Zastosowanie – metod, reguł, pojęć ogólnych

IV. Analiza – umiejętność dokonywania podziału całości na elementy, ustalania hierarchii tych elementów i stosunków między nimi, analiza elementów, analiza stosunków między nimi.

V. Synteza – tworzenie całości z danych elementów w celu uzyskania nowej struktury, wytworzenie własnego dzieła, opracowanie planu działania, stworzenie obrazu całości na podstawie częściowych danych.

VI. Ewaluacja – ocena na podstawie kryteriów wewnętrznych i zewnętrznych.

Opracowanie: Danuta Grzonkowska, Jolanta Misztal, Jolanta Wieczorek-Wilińska, Zbigniew Żuchowski

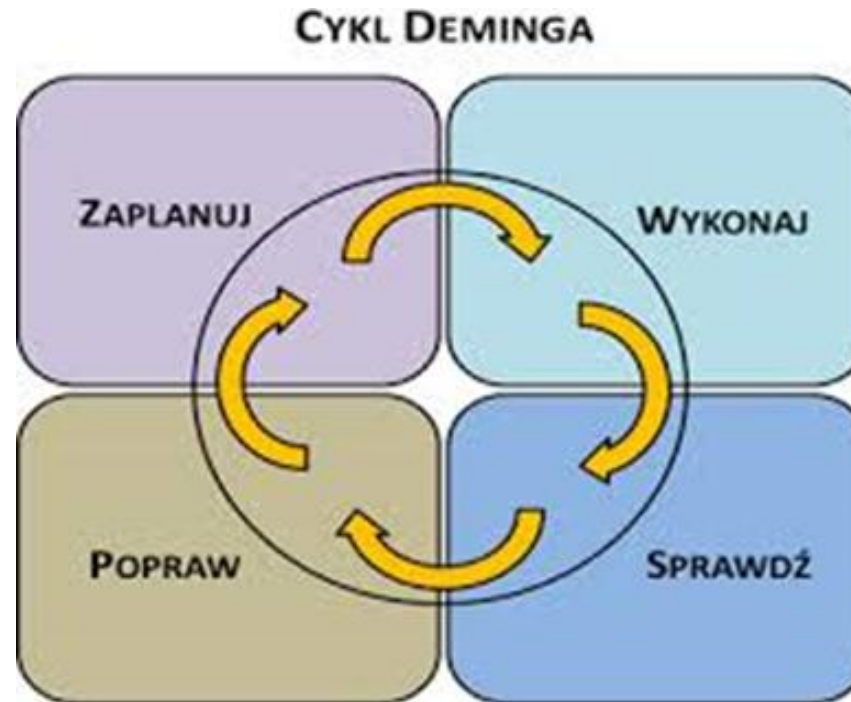
Podstawa programowa

Realizując podstawę programową, należy:

- dobrze, zaplanować działania w zakresie realizacji podstawy programowej,
- wdrożyć je do praktyki,
- badać, jak przebiega proces wdrażania,
- wprowadzać celowe i pozytywne zmiany wynikające z tych badań.

Wdrażanie podstawy programowej

Obraz Absolwenta

cele ogólne, zadania, umiejętności kluczowe

Kompetencje kluczowe

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

- 1. porozumiewanie się w języku ojczystym,**
 - 2. porozumiewanie się w językach obcych,**
 - 3. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne,**
 - 4. kompetencje informatyczne,**
 - 5. umiejętność uczenia się,**
 - 6. kompetencje społeczne i obywatelskie,**
 - 7. inicjatywność i przedsiębiorczość**
 - 8. świadomość i ekspresja kulturalna.**
-

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej

Podsumowanie III sesji

Uczestnik szkolenia:

- wyjaśnia rolę i znaczenie podstawy programowej w planowaniu procesów edukacyjnych i określa strukturę jej podstawy programowej
- wskazuje umiejętności ponadprzedmiotowe, zadania szkoły, warunki i sposoby realizacji podstawy programowej w I etapie edukacyjnym
- wskazuje cele kształcenia oraz warunki i sposoby realizacji podstawy programowej w przedszkolu
- definiuje pojęcia: wymagania ogólne i wymagania szczegółowe, cele główne i cele operacyjne
- wymienia jakie umiejętności kształcone są na poprzednim i kolejnym etapie edukacyjnym.
- wyjaśnia linearny charakter podstawy programowej.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Ewaluacja

Moduł II – Sesja IV

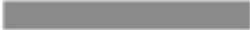
CO TO ZNACZY – DOBRY PROGRAM NAUCZANIA?

Jeżeli cokolwiek w pedagogice jest zupełnie oczywiste, to jest tym fakt, że mało co (lub nic) jest w niej zupełnie oczywiste.

Ch. Galloway

Cele IV sesji

Uczestnik szkolenia:

- wskazuje akty prawne regulujące przyjęcie do realizacji w szkole programów nauczania, podręczników
 - porównuje możliwości w zakresie wyboru programu nauczania
 - wymienia elementy określające przydatność programu
 - potrafi ocenić program według określonych kryteriów
 - Wyjaśnia rolę podręcznika w planowaniu pracy nauczyciela
-

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Obszary zmian:

- ☐ programy nauczania;
- ☐ wybór podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych;
- ☐ bezpłatny dostęp do podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów:
 - klas I-III szkoły podstawowej
 - klas IV-VI szkoły podstawowej i klas I-III gimnazjum
- ☐ Dopuszczanie podręczników do użytku szkolnego;
- ☐ Sprzedaż podręczników-praktyki marketingowe.

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Definicja programu

„13b) programie wychowania przedszkolnego lub programie nauczania do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego – należy przez to rozumieć opis sposobu realizacji celów wychowania lub kształcenia oraz treści nauczania ustalonych odpowiednio w podstawie programowej wychowania przedszkolnego lub podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego;

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

- ☐ Wejście w życie ustawy nie będzie skutkowało koniecznością zmian obowiązujących w przedszkolach i szkołach zestawów programów nauczania, dopuszczonych do użytku przez dyrektora przedszkola/szkoły na dotychczasowych zasadach.

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Dopuszczanie do użytku w szkole programów nauczania

Podstawowe wymagania dotyczące dopuszczanych do użytku w szkole:

- programów wychowania przedszkolnego,
- programów nauczania ogólnego,
- programów nauczania dla zawodów,

w tym definicje tych programów będą określone w ustawie – nie będzie aktów wykonawczych do ustawy regulujących ten obszar pracy szkoły.

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Zmiany

- Program nauczania do danych zajęć edukacyjnych na dany etap edukacyjny przedstawia dyrektorowi przedszkola lub szkoły nauczyciela lub zespół nauczycieli.
- Programy nauczania będą mogły być przygotowane w sposób i w formie ustalonej w danej szkole.
- Wymagania formalne dotyczące zawartości programów nauczania ograniczają się do warunku:
 - a) uwzględniania w nich wszystkich celów wychowania lub kształcenia oraz treści nauczania - efektów kształcenia ustalonych w odpowiedniej podstawie programowej,
 - b) dostosowania do potrzeb i możliwości uczniów, dla których są przeznaczone

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Program nauczania w klasach I-III szkoły podstawowej

W roku szkolnym:

- 2014/2015 w przypadku klasy I szkoły podstawowej,
- 2015/2016 w przypadku klas I i II szkoły podstawowej,
- 2016/2017 w przypadku klas I-III szkoły podstawowej

nauczyciel lub zespół nauczycieli, którzy realizują program nauczania z zastosowaniem podręcznika zapewnionego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania będą mogli przedstawić dyrektorowi szkoły część tego programu nauczania obejmującą okres krótszy niż etap edukacyjny.

Zmiany wprowadzone *ustawą z dnia 21 lutego 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty*

- ❑ Możliwość zlecania opracowania i wydania podręcznika przez Ministra Edukacji Narodowej.
- ❑ Dyrektorzy szkół NIE mają już obowiązku ogłoszenia listy podręczników do 15 czerwca.

Zmiany weszły w życie 22 marca 2014 r.
(Dz. U. z 2014 r., poz. 290)

Program nauczania i wychowania przedszkolnego

- ➡ traci status „ministerialny”
- ➡ pozostaje w gestii i kompetencji szkoły/przedszkola
- ➡ może być – w określonych granicach wyrazem autonomii szkoły/przedszkola i twórczych działań nauczyciela.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Program nauczania i wychowania przedszkolnego

Nauczyciel może:

- zaproponować program **opracowany samodzielnie lub we współpracy z innymi nauczycielami.**
- zaproponować **program opracowany przez innego autora (autorów)**
- zaproponować **program opracowany przez innego autora (autorów) wraz z dokonanymi zmianami.**

Program nauczania i wychowania przedszkolnego

*Program nauczania **dopuszcza do użytku**
w danej szkole **dyrektor szkoły/przedszkola**, na
wniosek nauczyciela lub nauczycieli*

***Rada pedagogiczna opiniuje** programy
nauczania/programy wychowania przedszkolnego*

Program nauczania i wychowania przedszkolnego

Struktura

- I. Ogólna charakterystyka programu
- II. Cele kształcenia – wymagania ogólne
- III. Treści nauczania – wymagania szczegółowe
- IV. Treści programowe i warunki realizacji programu
 - A. Treści kształcenia i planowane osiągnięcia uczniów
 - B. Sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania.
 - C. Metody i formy pracy
- V. Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia

Program nauczania i wychowania przedszkolnego

Etapy tworzenia programu:

1. Przygotowanie

- analiza podstawy programowej przedmiotu z etapu niższego
- analiza podstawy programowej przedmiotu
- pogłębiona diagnoza uczniów

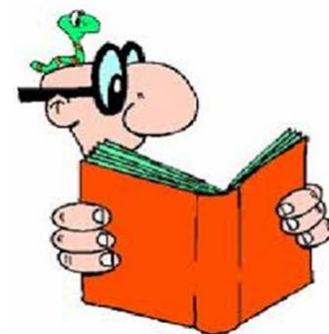
2. Projektowanie programu

3. Ewaluacja programu

Program nauczania i wychowania przedszkolnego

*Co brać pod uwagę, badając przydatność programu
nauczania/wychowania przedszkolnego?
Jak go oceniać?*

- Jak program ten realizuje zadania szkoły/przedszkola stawiane przed nim przez podstawy programowe,
- Jak pasuje on do koncepcji i działania szkoły/przedszkola,
- Jak pasuje do warunków szkolnych/przedszkolnych,
- Czy jest odpowiedni dla dzieci tejże klasy/grupy.

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Definicje

- **Podręcznik** – należy przez to rozumieć podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego;
- **Materiał edukacyjny** – należy przez to rozumieć materiał zastępujący lub uzupełniający podręcznik, umożliwiający realizację programu nauczania, mający postać papierową lub elektroniczną;
- **Materiał ćwiczeniowy** – należy przez to rozumieć materiał przeznaczony dla uczniów służący utrwalaniu przez nich wiadomości i umiejętności

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Podręczniki

☐ **Nauczyciel może zdecydować o realizacji programu nauczania:**

- 1) z zastosowaniem podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego lub
- 2) bez zastosowania podręcznika lub materiałów, o których mowa w pkt 1.

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Podręczniki

- ☐ **Zespołowy wybór podręcznika i/lub materiału edukacyjnego**
- ☐ **Zasada „jednego podręcznika”**
- ☐ Zestaw podręczników i/lub materiałów edukacyjnych obowiązuje we wszystkich oddziałach danej klasy przez co najmniej trzy lata szkolne
- ☐ Materiały ćwiczeniowe obowiązują w poszczególnych oddziałach w danym roku szkolnym

Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Podręczniki

Zmiany w zestawie podręczników lub materiałów edukacyjnych mogą być dokonywane:

- jeżeli taka konieczność wynika z braku możliwości zakupu danego podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego;
- w razie potrzeby uzupełnienia zestawu podręczników lub materiałów edukacyjnych, a także materiałów ćwiczeniowych

Dyrektor szkoły corocznie podaje do publicznej wiadomości zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiały ćwiczeniowe obowiązujące w danym roku szkolnym.

<http://www.naszelementarz.men.gov.pl>

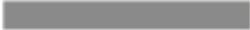

„Jaką rolę spełnia podręcznik w realizacji procesu kształcenia”

„Czy podręcznik może i powinien być inspiracją dla nauczyciela?”

Podsumowanie IV sesji

Uczestnik szkolenia:

- wskazuje akty prawne regulujące przyjęcie do realizacji w szkole programów nauczania, podręczników
 - porównuje możliwości w zakresie wyboru programu nauczania
 - wymienia elementy określające przydatność programu
 - potrafi ocenić program według określonych kryteriów
 - Wyjaśnia rolę podręcznika w planowaniu pracy nauczyciela
-

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

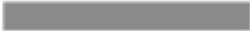

Moduł II – Sesja V

O CZYM TRZEBA PAMIĘTAĆ PROJEKTUJĄC PRACĘ DYDAKTYCZNĄ?

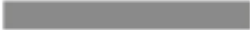
Cele V sesji

Uczestnik szkolenia:

- wyodrębnia czynniki ułatwiające i utrudniające planowanie pracy nauczyciela
 - dokonuje autorefleksji i dzieli się swoim doświadczeniem w zakresie planowania procesu edukacyjnego
 - wskazuje elementy jakie należy uwzględnić w planie dydaktycznym w kontekście monitorowania realizacji podstawy programowej
 - proponuje rozwiązanie w zakresie sposobów sprawdzania i oceniania w kontekście realizacji i monitorowania podstawy programowej
 - argumentuje konieczność współpracy nauczycieli w planowaniu, realizacji i ewaluacji procesów edukacyjnych
-

Analiza Pola Sił

Co ułatwia planowanie pracy?

Co utrudnia planowanie pracy?

Karuzela myśli

Jak planować pracę dydaktyczną aby monitorować realizację treści z podstawy programowej ?

„Trzy pomysły i coś więcej”

*Jak zaplanować proces sprawdzania
i oceniania osiągnięć uczniów
w kontekście realizacji i monitorowania
podstawy programowej?*

Planowanie dydaktyczne

Plan dydaktyczny to plan oczekiwanych rezultatów, to indywidualny dokument nauczyciela, który **uwzględnia możliwości ucznia** i nauczyciela oraz **zasoby organizacyjne i materialne** placówki oświatowej.

Planowanie dydaktyczne

Plan dydaktyczny dla nauczyciela to

1. **wymagania edukacyjne**, z którymi jest zobowiązany zapoznać uczniów i ich rodziców
 2. **uszczegółowiony przedmiotowy system oceniania (P/PP)**
 3. **plan pracy z uczniami** na najbliższe kilka lub kilkanaście jednostek lekcyjnych
 4. **plan sprawdzania skuteczności kształcenia**
 5. **plan monitorowania realizacji treści z podstawy programowej**
-

Plan nauczyciela przedszkola

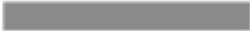

Współpraca nauczycieli w planowaniu procesów edukacyjnych

**Sześć myślowych kapeluszy
Edwarda de Bono**

Podsumowanie V sesji

Uczestnik szkolenia:

- wyodrębnia czynniki ułatwiające i utrudniające planowanie pracy nauczyciela
 - dokonuje autorefleksji i dzieli się swoim doświadczeniem w zakresie planowania procesu edukacyjnego
 - wskazuje elementy jakie należy uwzględnić w planie dydaktycznym w kontekście monitorowania realizacji podstawy programowej
 - proponuje rozwiązanie w zakresie sposobów sprawdzania i oceniania w kontekście realizacji i monitorowania podstawy programowej
 - argumentuje konieczność współpracy nauczycieli w planowaniu, realizacji i ewaluacji procesów edukacyjnych
-

Moduł II – Sesja VI

CO I JAK MONITOROWAĆ W ZAKRESIE REALIZACJI PODSTAWY PROGRAMOWEJ?

Cele VI Sesji

Uczestnik szkolenia:

- określa obszary monitorowania podstawy programowej
- wymienia źródła informacji o jakości procesu kształcenia z perspektywy nauczyciela i szkoły
- wskazuje narzędzia badawcze wykorzystywane do monitorowania podstawy programowej
- proponuje sposoby monitorowania realizacji podstawy programowej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

OBSZARY MONITOROWANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Źródła informacji

Z PERSPEKTYWY NAUCZYCIELA

- na etapie planowania
- w trakcie procesu dydaktycznego
- na etapie sprawdzania osiągnięć uczniów

Z PERSPEKTYWY DYREKTORA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Narzędzia do monitorowania podstawy programowej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

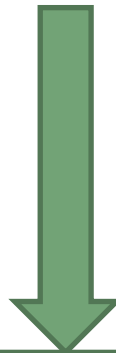
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

MONITOROWANIE

ILOŚCIOWE

JAKOŚCIOWE

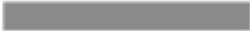
ORGANIZACYJNE

Obszary monitorowania

Obszar I - Monitorowanie planowania procesu dydaktycznego

- znajomości podstawy programowej
- badanie zgodności programów nauczania i podręczników z podstawą programową,
- badanie zgodności planów dydaktycznych z podstawą programową.

Obszary monitorowania

Obszar II - Realizacja podstawy programowej

- analiza liczby godzin przeznaczonych na realizację podstawy programowej,
 - analiza zapisów tematów lekcji,
 - analiza właściwej realizacji podstawy programowej.
-

Obszary monitorowania

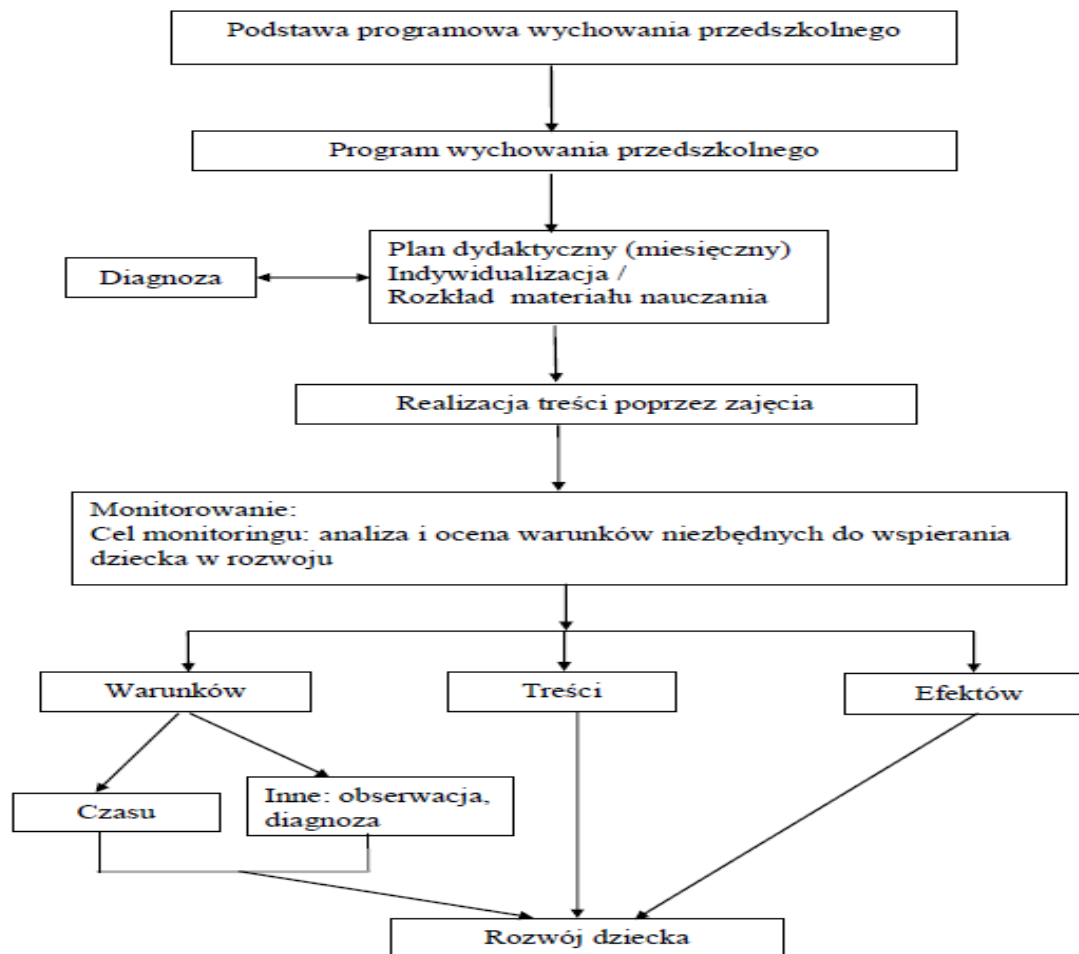

Obszar III - Efekty procesów dydaktycznych

- analiza związku między znajomością podstawy programowej a efektywnością nauczania,
 - opis zależności między oceną szkolną a wynikami egzaminów zewnętrznych.
-

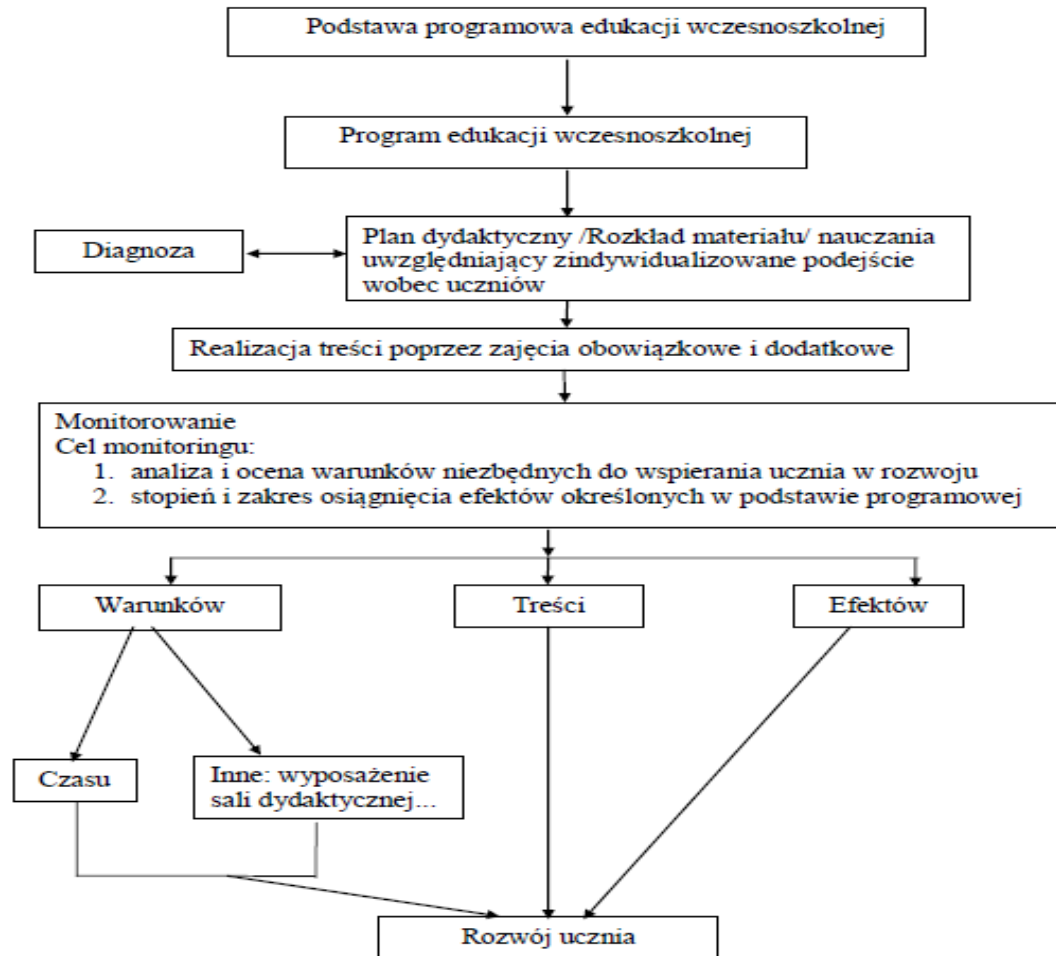
Obszary monitorowania w przedszkolu

Schemat 1. Procedura planowania i monitorowania pracy w przedszkolu
(T. Janicka-Panek, 2011b)

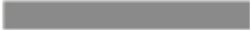

Obszary monitorowania w kl. I - III

Schemat 2. Procedura planowania i monitorowania pracy w klasach I-III szkoły podstawowej (T. Janicka-Panek, 2011b)

PROJEKTOWANIE MONITOROWANIA – NAUCZYCIEL

I etap

- **Planowanie** - główne źródło informacji to dobrze skonstruowany plan pracy dydaktycznej nauczyciela.

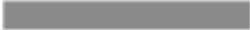
II etap

- **Proces dydaktyczny** - źródło informacji to dziennik lekcyjny(zapisy tematów lekcyjnych)

III etap

- **Proces sprawdzania postępów** – źródło informacji to dziennik lekcyjny
-

PROJEKTOWANIE MONITOROWANIA – DYREKTOR

- **Podejście ilościowe** - Szkolny plan nauczania
 - **Podejście jakościowe**
 - Szkolny zestaw programów nauczania
 - Plany dydaktyczne nauczycieli, dzienniki lekcyjne,
 - Plan nadzoru pedagogicznego (wyniki kontroli, notatki z obserwacji zajęć)
 - Wyniki klasyfikacji, wyniki zewnętrznych i wewnętrznych badań postępów uczniów
-

Metody i narzędzia badawcze

Metoda	Narzędzia
Archiwizacja danych: 1. Analiza kart monitorowania 2. Analiza sprawdzianów nauczycielskich 3. Portfolio uczniów	Karty monitorowania Karta analizy sprawdzianu
Obserwacja zajęć	Karta analizy zajęć Ilościowa analiza zajęć nauczyciela
Wywiad z rodzicami Ankieta do rodziców	Formularz wywiadu Formularz ankiety

Metody i narzędzia badawcze

Przedszkole	I etap edukacji
Karta monitorowania, czyli karta informacyjna o poziomie osiągnięć dziecka w grupie przedszkolnej	Karty monitorowania: - Karta diagnozy osiągnięć dziecka w klasie I,II - Karta diagnozy osiągnięć dziecka w klasie III
	Karta analizy wyników sprawdzianów nauczycielskich
Portfolio	Portfolio
Karta analizy obserwowanych zajęć i karta ilościowej analizy zajęć	Karta analizy obserwowanych zajęć i karta ilościowej analizy zajęć
Ankiety dla rodziców	Ankiety dla rodziców
Wywiad z rodzicami	Wywiad z rodzicami
Schemat raportu	Schemat raportu

Fragment arkusza do monitorowania realizacji godzin z (przedmiot)

Termin	Liczba godzin z podstawy programowej zaplanowanych	Liczba godzin zrealizowanych	Potwierdzenie realizacji	Liczba godzin niezrealizowa nych	Przyczyna braku realizacji	Sposób i termin uzupełnienia
XI						
I						
III						

Karta do szkolnej diagnozy kształcenia umiejętności ponadprzedmiotowych

Proszę określić, w jakim stopniu Pani/Pan kształci daną umiejętność na lekcjach klasa

Jeżeli w stopniu średnim (3), poniżej średniego (2) lub niskim (1), proszę wskazać w kolumnie uwagi przedmiot, na którym, Pani/Pana zdaniem, dana umiejętność jest kształcona.

Umiejętności	1	2	3	4	5	Uwagi
Czytanie						
Myślenie matematyczne						
Myślenie naukowe						
Umiejętność komunikowania się						
Umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi,						
Umiejętność uczenia się						
Umiejętność pracy zespołowej						

Karta obserwacji postępów

Imię i nazwisko dziecka

data przyjęcia do przedszkola -

osiągnięcie	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Poprawnie liczy przedmioty			
Licząc na palcach podaje wynik dodawania i odejmowania (może robić to na przedmiotach)			
Posługuje się liczbami porządkowymi			
Porównuje liczebność zbiorów			
Rozróżnia stronę lewą i prawą			
Mierzy krokami i stopami			

Arkusz rozwoju- Jadwiga Pytlarczyk

MOTORYKA DUŻA I MAŁA

Biega samodzielnie	Skacze obunóż w miejscu	Stoi na jednej nodze przez 5 sekund	Skacze na jednej nodze przez 5 sekund	Utrzymuje równowagę, idąc po linii, torze o dł. 3 m	Przeskakuje obunóż do przodu przez niskie przeszkody
Przeskakuje z nogi na nogę kilkakrotnie	Wchodzi po schodach, stawiając nogi naprzemian	Potrafi chodzić w bok krokiem dostawnym	Potrafi chodzić do tyłu	Trafia piłką, woreczkiem do celu	Zapina guziki
Wiąże sznurowadła	Rzuca piłkę znad głowy	Łapie piłkę	Kozłuje piłkę	Modeluje z plasteliny wg wzoru	Ma płynne ruchy dłoni podczas rysowania, pisania
Rysuje po śladzie	Odpowiednio naciska przybory do pisania, rysowania	Rysuje poprawnie postać człowieka	Poprawnie trzyma przybory do rysowania	Sprawnie posługuje się nożyczkami	Nawleka korale
Odtwarza ruchy, gesty innych	Odtwarza ruchem obraz graficzny	Przetwarza obraz ruchowy na obraz graficzny	Odwzorowuje figury geometryczne	Odwzorowuje znaki graficzne	Wykonuje szlaczki na dużym formacie
Trzyma się w liniaturze	Wykonuje szlaczki w zeszytach	Kreśli cyfry i znaki matematyczne	Jego rysunek jest bogaty w szczegóły	Kreśli litery	Pisze wyrazy, łącząc poprawnie litery

☀ 3 I ☀ 4 I ☀ 5 I ☀ 6 I ☀ klasa I

UWAGI:

Podsumowanie VI Sesji

Uczestnik szkolenia:

- określa obszary monitorowania podstawy programowej
- wymienia źródła informacji o jakości procesu kształcenia z perspektywy nauczyciela i szkoły
- wskazuje narzędzia badawcze wykorzystywane do monitorowania podstawy programowej
- proponuje sposoby monitorowania realizacji podstawy programowej

Moduł II – Sesja VII

JAK TWORZYĆ NARZĘDIA BADAWCZE DO MONITOROWANIA?

Cele VII Sesji

Uczestnik szkolenia:

- projektuje narzędzia do monitorowania podstawy programowej w wybranych obszarach
- planuje w jaki sposób wykorzysta opracowane narzędzia do monitorowania realizacji podstawy programowej
- proponuje kryteria do oceny opracowanych narzędzi badawczych

Projektowanie narzędzi badawczych

PRZEDSZKOLE	EDUKACJA Wczesnoszkolna
■ treści kształcenia ■ efekty kształcenia ■ zalecane warunki i sposoby realizacji	■ treści kształcenia ■ efekty kształcenia ■ zalecane warunki i sposoby realizacji ■ gospodarowanie czasem edukacyjnym ■ zadania szkoły i umiejętności kluczowe

Prezentacja narzędzi badawczych

Podsumowanie VII Sesji

Uczestnik szkolenia:

- projektuje narzędzia do monitorowania podstawy programowej w wybranych obszarach
 - planuje w jaki sposób wykorzysta opracowane narzędzia do monitorowania realizacji podstawy programowej
 - proponuje kryteria do oceny opracowanych narzędzi badawczych
-

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Moduł II – Sesja VIII

JAK TWORZYĆ NARZĘDZIA BADAWCZE DO MONITOROWANIA?

Cele VIII Sesji

Uczestnik szkolenia:

- projektuje narzędzia do monitorowania podstawy programowej w wybranych obszarach
- planuje w jaki sposób wykorzysta opracowane narzędzia do monitorowania realizacji podstawy programowej
- dokonuje oceny przydatności narzędzi do monitorowania podstawy programowej według opracowanych kryteriów

Triangulacja

Procedura polegająca na zastosowaniu trzech lub więcej różnych metod i technik badawczych do badania tego samego zagadnienia. Triangulacja umożliwia porównanie skuteczności użytych metod i narzędzi badawczych, ich rzetelności, trafności itp.

Ocena narzędzi

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

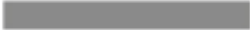
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

GADAJĄCA ŚCIANA

Ewaluacja zajęć

Zdania podsumowujące

Zaskoczyło mnie.....

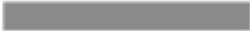
Odkryłam/em

Zastanawiam się nad.....

Jestem ciekawa/y...

Podsumowanie VIII Sesji

Uczestnik szkolenia:

- projektuje narzędzia do monitorowania podstawy programowej w wybranych obszarach
 - planuje w jaki sposób wykorzysta opracowane narzędzia do monitorowania realizacji podstawy programowej
 - dokonuje oceny przydatności narzędzi do monitorowania podstawy programowej według opracowanych kryteriów
-

Moduł III – Sesja IX

JAK WYKORZYSTAĆ WYNIKI MONITOROWANIA DO PODNOSZENIA JAKOŚCI PRACY SZKOŁY/PRZEDSZKOŁA?

„Wszystko można robić lepiej, niż robi się dzisiaj.”
Henry Ford

Cele IX Sesji

Uczestnik szkolenia:

- wskazuje w jaki sposób można wykorzystać wyniki monitorowania do podniesienia jakości pracy przedszkola/szkoły
- określa cele i planuje działania w oparciu o wnioski z monitorowania
- wymienia korzyści wynikające z monitorowania podstawy programowej
- wyjaśnia rolę **Badania w działaniu** w pracy nauczyciela

Projektowanie zmiany

- **Czego nie należy zmieniać?** Co jest dobrą, sprawdzoną praktyką? Na czym można oprzeć dalsze działania?
- **Co trzeba naprawić?** Jakie działania należy podjąć bezzwłocznie, natychmiast?
- **Co trzeba doskonalić?** Które z naszych działań wymagają jedynie korekt, zmian, takich, które podniosą ich efektywność, a ich wdrażanie może być rozłożone w czasie?

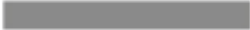
Projektowanie zmiany

Planowanie pracy dydaktycznej

- modyfikacja programu,
- modyfikacja planu dydaktycznego (np. adekwatność wyników do założonych w planie dydaktycznym celów)

Projektowanie zmiany

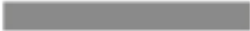

Przebieg pracy dydaktycznej

- Praca na lekcjach
 - Zadania i ćwiczenia utrwalające kształcone umiejętności.
 - Praca domowa i jej spójności z przebiegiem lekcji:
 - Współpracy z nauczycielami uczącymi w danym zespole klasowym w zakresie korelacji międzyprzedmiotowej
-

Projektowanie zmiany

Sprawdzanie postępów uczniów

- Zasady oceniania wewnątrzszkolnego i wymagania edukacyjne
- Zadania sprawdzające

Struktura raportu

- I. Część ogólna
 - Strona tytułowa
 - Cel monitorowania
 - Pytania badawcze
 - Metody zbierania informacji
 - Narzędzia
 - Zakres
- II. Wyniki diagnozy nauczycielskiej
- III. Wyniki obserwacji zajęć
- IV. Wyniki ankietowania rodziców
- V. Końcowe wnioski
- VI. Rekomendacje

Wykorzystanie raportu

1. Refleksja na temat informacji zawartych w raporcie i wybór problemów

Jakie informacje uzyskane z raportu wydają się istotne?

Jakie informacje wymagają uwagi?

Sformułowania konkretnego problemu.

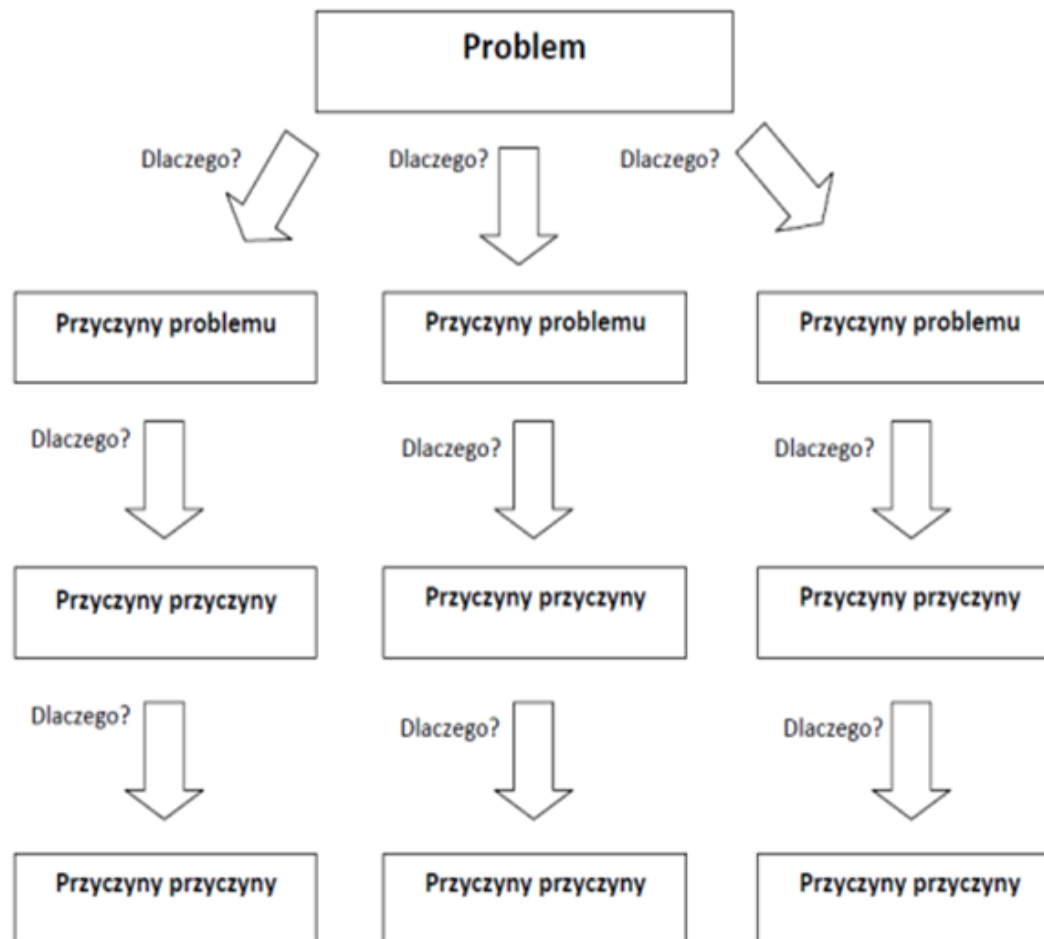
2. Analiza przyczyn wybranych problemów

Jakie są powody zaistniałego problemu?

Dlaczego tak się dzieje?

3. Planowanie z przyszłości

4. Samoocena

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Korzyści z monitorowania

dla:

- dyrektora szkoły/przedszkola
- nauczycieli,
- rodziców
- uczniów/dzieci
- organów nadzorujących MEN, KO

Badanie w działaniu

Badanie w działaniu prowadzone jest na poziomie mikro przez nauczyciela.

Jego wartością jest to, że:

- jest ono oparte na działaniu, zmianie.
- badanie realizuje ten którego ono dotyczy (a nie zewnętrzny ekspert)
- zasadniczym celem badania jest ZMIANA (a nie „obiektywna diagnoza”)

Sagor w książce „Badanie w działaniu” mówi o trzech głównych drzwiach do badania:

1. Wyjście od problemu/ sytuacji, by wprowadzić nową/ inną metodę postępowania
 2. Monitorowanie, przystosowywanie nowej metody, usprawnienie jej, ewaluacja początkowych rezultatów (ewaluacja okresowa, ewaluacja bieżąca)
 3. Ewaluacja metody po jej pełnym wdrożeniu (ewaluacja podsumowująca)
-

PIERWSZE DRZWI ZROZUMENIE	DRUGIE DRZWI MONITOROWANIE	TRZECIE DRZWI EWALUACJA
Co się dzieje? Jakie problemy się pojawiają? Co jest przyczyną problemu? Jakiego rodzaju jest to problem? (np. z celami, umiejętnościami, wyposażeniem, czasem) Co chcemy osiągnąć, wprowadzając ulepszenia?	Co działa w nowej metodzie? Co nie działa, albo nie działa tak, jakbym chciała? Jakie korzyści daje już teraz mnie i/lub moim uczniom nowe działanie? Co mogę zrobić aby uzyskać lepsze rezultaty? Co o tej metodzie sądzą moi uczniowie?	Co zadziałało w nowej metodzie? Co nie zadziałało, albo nie tak, jakbym chciał/a? Jakie rezultaty dało wprowadzenie tej metody? Co mogę zrobić by utrwalić rezultaty?

Refleksyjny nauczyciel

- dobierając program nauczania lub opiniując program, sprawdza jego zgodność z podstawą programową,
 - opracowuje plan pracy edukacyjnej, zawierający informacje dotyczące wymagań z podstawy programowej, realizowanych zadań ogólnych oraz zalecanych warunków i sposobów realizacji,
 - systematycznie monitoruje przebieg procesu dydaktycznego,
 - ocenia postępy edukacyjne uczniów zgodnie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania,
 - indywidualizuje pracę z uczniami,
 - monitoruje liczbę zrealizowanych godzin,
 - podchodzi refleksyjnie do swojej pracy,
-

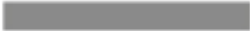

Skuteczny dyrektor

- kontroluje monitorowanie realizacji podstawy programowej, prowadzone przez nauczycieli i zespoły nauczycielskie,
- monitoruje wdrażanie podstawy programowej, ze szczególnym uwzględnieniem zgodności działań z ramowymi planami nauczania,
- w cyklu półrocznym i rocznym dokumentuje realizację podstawy programowej,
- stara się do niezbędnego minimum ograniczyć procedurę dokumentowania działań w zakresie monitorowania.

Podsumowanie IX Sesji

Uczestnik szkolenia:

- wskazuje w jaki sposób można wykorzystać wyniki monitorowania do podniesienia jakości pracy przedszkola/szkoły
 - określa cele i planuje działania w oparciu o wnioski z monitorowania
 - wymienia korzyści wynikające z monitorowania podstawy programowej
 - wyjaśnia rolę **Badania w działaniu** w pracy nauczyciela
-

Moduł III – Sesja X

JAK ORGANIZOWAĆ PROCES MONITOROWANIA W PRZEDSZKOLU I W SZKOLE?

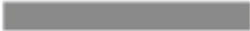

Cele X Sesji

Uczestnik szkolenia:

- wskazuje rozwiązania w zakresie organizacji procesu monitorowania w przedszkolu/szkole
- określa zadania dyrektora, nauczycieli i zespołów przedmiotowych w procesie monitorowania
- tworzy procedury monitorowania w przedszkolu/szkole
- dzieli się przykładami dobrych praktyk w zakresie wykorzystywania narzędzi TIK w monitorowaniu podstawy programowej

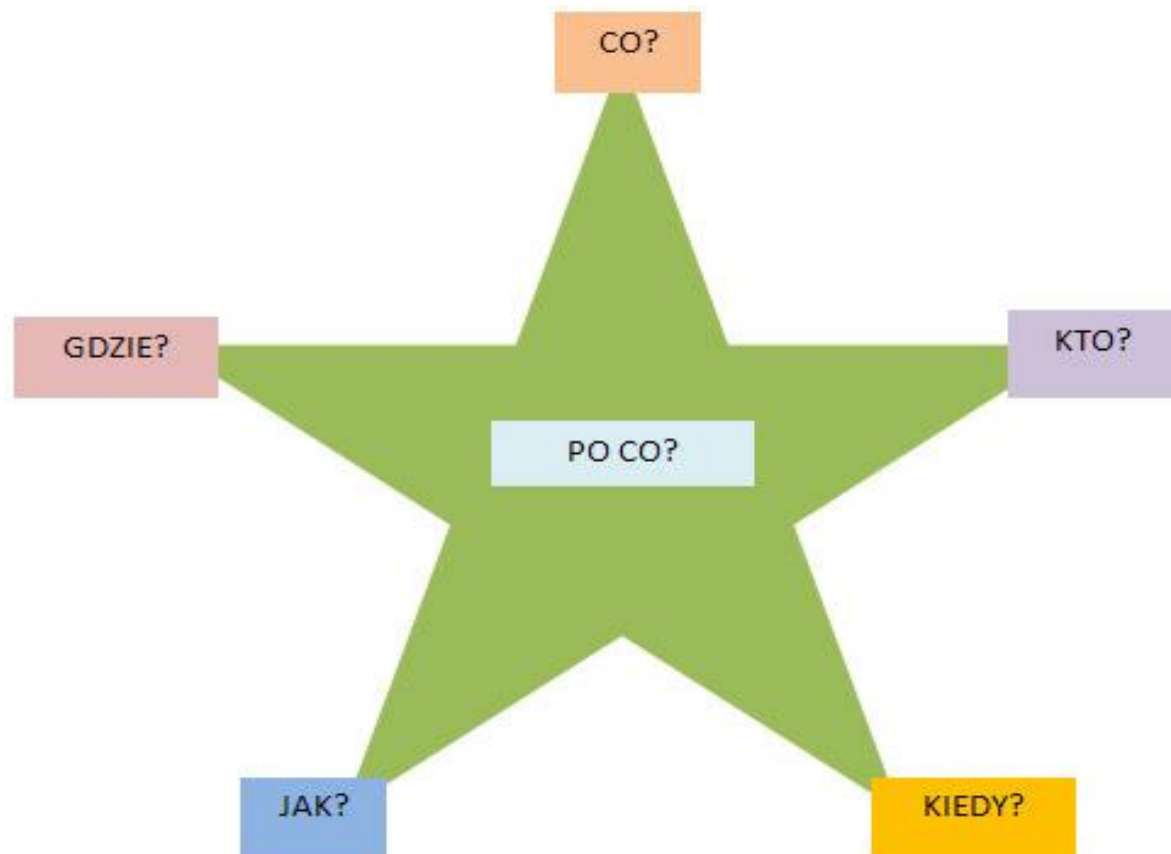
Metoda 5 Q

Jak skutecznie monitorować realizację podstawy programowej w przedszkolu i szkole ?

1. Czego możemy zrobić **WIĘCEJ** aby osiągnąć cel?
 2. Czego możemy robić **MNIEJ** aby osiągnąć cel?
 3. Co możemy robić **INACZEJ** aby osiągnąć cel?
 4. Co możemy **PRZESTAĆ** robić aby osiągnąć cel?
 5. Co możemy **ZACZAĆ** robić aby osiągnąć cel?
-

Gwiazda pytań

Procedury monitorowania

1. Zaplanowanie monitoringu:

- Po co monitorujemy?(cel)
- Kto będzie monitorował?
- Jaki jest zakres monitorowania?
- W jakim czasie?
- Jakie narzędzia zostaną wykorzystane?

2. Prowadzenie monitorowania

- Zbieranie i analizowanie informacji - formy dokumentowania zadań
- Sposoby przekazywanie informacji zwrotnej

3. Podsumowanie monitorowania

- prezentacja wniosków
- kontynuacja lub modyfikacja działań
- planowanie działań
- ewaluacja prowadzonych działań

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zasady skutecznego monitorowania

- otwartość na poznanie prawdy o własnej pracy i pracy całej szkoły,
- uczciwość,
- rzetelność,
- poczucie bezpieczeństwa,
- praca zespołowa

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

TIK

Podsumowanie X Sesji

Uczestnik szkolenia:

- wskazuje rozwiązania w zakresie organizacji procesu monitorowania w przedszkolu/szkole
- określa zadania dyrektora, nauczycieli i zespołów przedmiotowych w procesie monitorowania
- tworzy procedury monitorowania w przedszkolu/szkole
- dzieli się przykładami dobrych praktyk w zakresie wykorzystywania narzędzi TIK w monitorowaniu podstawy programowej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

BRAWA!

Podsumowanie szkolenia

Uczestnik szkolenia:

- *Potrafi wskazać akty prawne określające konieczność monitorowania podstawy programowej.*
- *Analizuje wymagania państwa dla szkół/przedszkoli i wyjaśnia jak wykorzystać je do podniesienia jakości swojej pracy i pracy szkoły/przedszkola.*
- *Potrafi dokonać analizy zapisów podstawy programowej dla przedszkola I i II etapu edukacyjnego.*
- *Potrafi określić obszary monitorowania podstawy programowej w przedszkolu i na I etapie edukacyjnym.*
- *Potrafi tworzyć narzędzia do monitorowania podstawy programowej z uwzględnieniem TIK.*
- *Określa rolę dyrektora i nauczycieli w organizacji procesu monitorowania.*
- *Potrafi zaprojektować monitorowane realizacji podstawy programowej.*
- *Proponuje możliwości wykorzystania wniosków z monitorowania do podniesienia jakości pracy w szkole/przedszkolu.*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DZIĘKUJĘ ZA WSPÓLNĄ PRACĘ!

